

A fák bölcsessége

1Krón 16,33

■ FARKAS ETELKA

Akár egy tanmese címe is lehetne. Csakhogy nem az: nagyon is valóságos, és nagyon is konkrét. Ennek ellenére *így* ritkán érzékeljük.

S ha már fák: egyértelmű, hogy irány az erdő! Még felületes az igehalló kíváncsiságom, hogy itt és most kaphatok-e ízelítőt az ujjongásukból, vagy várnom kell az élményre addig az utolsó napig. Az Úr eljöveteleig. Ha ugyanis *csak akkor* fognak ujjongani, én aligha rájuk fogok figyelni! A jelenben azonban más. Amúgy is szívesen fogadom az ujjongást okozó istenélményeket, meghallgatom őket embe-
rektől, állatoktól, természeti jelenségektől... A fáktól eddig erre nem számítottam.

Az erdő közel van: valójában csak a kertkapun kell kilépni. Hm. Lehet, hogy eddig is hallottam már némi ujjongásfélét tőlük – a kerítés ezen oldalán állva? Vagy az inkább a siránkozásuk volt, amikor a szél suhogva tombolt köztük? Esetleg egykedvű ágrecsegéssel vették tudomásul a mókusok viháncolását az ágak között? Mit szóltak vajon a madarak élénk koncertjeihez a hajnali derengés vagy a naplemente idején? Netán ne is várjam, úgyis majd csak az isteni ítéletre reagál az ujjongásuk?

Ahogy bukdácsolok a letört ágak között, bozotos, őzek járta terepen, mintha a lélek mélyére tévedtem volna. Sokadszorra is megtorpanásra késztet az *ítélet* szó. Amikor ítéletet mondanak fölöttem – hát az nem éppen ujjongásra indít! Hányszor és hányféleképpen éltem már át! Hessenteném el, de már tolonganak elém feltartóztathatatlanul. Egyrészt persze ezek emberi ítéletek. Ítéletek a hétköznapok törvényei szerint, a Tízparancsolat szerint, a nagy parancsolat, no meg a szeretet parancsa szerint. Kevésbé szavakban, inkább elvárásokban, hátat fordításokban, a lekicsinylés apró jeleiben. Emberi ítélet a sok siránkozás is – mert nem mindig a Lélek áldott szele süvít körülöttünk; az egykedvűség az Élet-jelek iránt; az ösztönös életöröm hallható formái meg olyan idegenek bírnak lenni... Másrészt: nem vagyok fa. Nem tudok fául gondolkozni, érezni. Reagálni sem.

Apropó: vajon a fák fölött is mond Isten ítéletet? Ha igen, ők is tudják-e előre, hogy ítélet várható? Mint ahogy bennünket, embereket beavatott Isten a jövő e titkába? Vagy az egész teremtett világot érintő ítélet méltóságteljes szemléllői maradhatnak, a hegyekhez és a hullámokhoz hasonlóan? Kívülállókként ugyan mi okuk lenne az ujjongásra? Sosem-gondoltam-rá titok ez. Ha viszont tényleg ujjonghatnak, könnyű nekik! Mert ez azt jelenti, hogy a fák tudnak valamit. A teremtés harmadik napja óta tudják az éggel és a földdel együtt, „*hogy uralkodik az Úr!*” (1Krón 16,31) Az nem biztos, hogy sikerülne igazolniuk, valószínűleg értekezésre sem számíthatunk tőlük, de rendíthetetlenül tudják. Mint ahogyan azt sem felejtetik, hogy mi a teremtésbeli küldetésük: „*fajtájának megfelelő gyü-*

mölcsöt” teremni, „*amelyben magva lesz a földön*”. Mi mást is tennének? Ezért – az ő szemszögükből – egészen egyértelmű, hogy mivel jár Isten uralkodása rájuk vagy a teremtett világra nézve. A mélységbe gyökerezve, ég felé kutató ágacskákkal, kósza lebbenésű levelekkel élük meg ezt nap mint nap. Akkor, amikor vihar süvít az ágaik között, akkor is, ha éltető esőt kapnak. Akkor is, ha napsugár csillog a hajnali harmatcseppeken, akkor is, ha felzúg a láncfűrész motorja közvetlenül a törzsük mellett. Uralkodik az Úr. Vitathatatlan tény.

Biztos, hogy még mindig *csak a fákról* gondolkodom? A lélek mélye... Mit kell átlépnem az odajutáshoz? Látom-e vagy legalább érzem-e a határt? S ha igen, van-e bátorságom ahhoz, hogy átlépjem? Nemde biztonságosabb és kiszámíthatóbb *ez az oldal*? Némi átszűrődő hanggal is beérhetem *odaát-ról* – csak hogy tudjam annak elevenen létezését. Ám a lélek mélye az ember számára sem rejt kevesebbet, mint a fák számára: a teremtettségbeli küldetés titkát. No és az „*uralkodik az Úr*” valóságát.

Az egyik fánál elidőzöm, nekidöntöm a hátam. Átélem a benne lévő, sőt belőle áradó erőt. Van benne valami üzenetértékű. Új szemlélődési irányt kapok általa. Most másként szűrődik át a lombon a fény, a kék ég, a felhőtöredékek. Semmi sem változott az elmúlt perchez képest, mégis új helyzet lett. Alig pár perc kell, jön a vágyott „*ízeltő*” is. Leírhatatlan – de tényleg illik rá az „*ujjongás*” szó. Nem feltétlenül csak a fa részéről... S máris azon gondolkodom: hogyan fokozható *ez*, mikor eljön az Úr?

Miért is kellene fokozni? Hiszen itt *van az Úr!* Eljött, és kimondta ítéletét már vagy kétezer éve! Az ítélet fája a Golgotán állt... Kimondta „*hét szóban*”. Igen, az utolsó közülük az volt, hogy „*elvégeztetett*”. Kemény ítélet. Mennyivel lágyabb és idillinek tűnő, amikor még csak a jászolbölcső fája szolgált fekhelyéül abban a földi világban, ami akkor éppen az „*idők teljességének*” korát élte. Ujjongtak-e a kereszt és a bölcső fái? Vajon *ezek a fák* itt tudnak erről bármit is? Vagy ösztönösen, a többi teremtménnyel együtt „*sóvárogva várják az Isten fiainak megjelenését*”? (Róm 8,19) Akik megváltott életük szépségével és tisztaságával – ha egyelőre, csupán pillanatokra is, de – felidézik az elveszett édenkertet, a napi széljárás Isten-léptű rendjét? Vele pedig hirdetik: nem örökre vesztettük el! Isten uralkodik, és eljön úgy is, hogy már csak az ujjongás hiányozzék a teljességhez!

Hirtelen elcsendesül minden. Az erdő visszafojtja a lélegzetét. Itt van az Úr. Lehetetlen nem meghallani: a csendnek ez a hangja bizony *ízeltő abból az ujjongásból!* Boldog tiszteletadás annak, aki uralkodik. Hangolás és hangolódás *arra az ujjongásra*. S vele – egy rövid időre – átlényegülés is valamibe, ami feltartóztatlanul közeledik.

Egészen kiváltságosnak érzem magam, hogy megosztották velem ezek a fák a bölcsességüket. Nem is csodálkozom, hogy amint újra átlépek a kertkaput, azonnal hiányozni kezd, amiben részem lehetett az imént. Hirtelen aktuálissá válik a gyerekkori játék, amelyben meg kellett egyikünkről mondanunk: mi lenne, ha például virág lenne. Bízom benne, hogy a „*mi lenne, ha növény lenne?*” kategóriában minél többen megkapnánk a titlust: fa. Mert a fák már tudják! Játék híján pedig tudom, hogy sokakkal együtt fölöttem e pillanatban is hangzik Isten életítélete.